Вупăр

I

Эпĕ пĕчĕккĕ, улттă-çиччĕре пур пулĕ... Пĕрре атте анкартинче авăн типĕтет. Kaç пулнă. Пӳртре хăй çутнă. Анне каçхи апат пĕçерет. Эпĕ анне патĕнче вăл ĕçленине пăхса ларатăп. Пиччепе аппа урамра кӳршĕ хĕрĕпе калаçса тăраççĕ. Вĕсем кулса калаçни пӳртех илтĕнет. Вучахри вут çунса пĕтме тытăнсан, анне мана:

— Яшка пиçрĕ, аçуна кайса чĕн, апат çийĕпĕр! — терĕ.

Эпĕ хамăн кивĕ сăхмана пĕркентĕм те çара пусăнах анкартине вĕçтертĕм. Чĕрĕ лаша пулса, пуçа каçăртса, сиккелесе чупатăп.

— Апат çимелле! — тесе кăшкăратăп.

Йĕтем çине çитрĕм. Пирĕн авăн çумĕнче аттепе Якку пичче кукленсе ларнă та чĕлĕм туртаççĕ.

Якку пичче, ватă старик, пирĕн кӳршĕ. Вăл та хăй йĕтемĕ çинче авăн типĕтет. Пирĕн йĕтемсем юнашарах. Якку пичче атте патне чĕлĕм туртма, калаçса ларма пынă.

Авăнсем мăкăрланаççĕ. Тырă шăршипе тĕтĕм шăрши сăмсана çапать. Çанталăк тӳлек, уяр. Тулли уйăх тăрă пĕлĕт çинче çап-çутă курăнать. Капансем урлă пирĕн йĕтем çине çутатса пăхать.

— Ытла çутă. Авăн çапма пит аван, — терĕ атте. Хăй, çанталăк аван тăнипе ăмсанса, йĕри-тавра пăхкаласа илчĕ.

— Çанталăкĕ калама çук аван! Малашне тепле пулĕ? Манăн шăмшак йынăша пуçларĕ. Çанталăк пăсăласса сисет пуль, хăямат, — терĕ Якку пичче. Кукленсе ларнă çĕртен Якку пичче аран-аран айлаткаласа тăчĕ те аяла хывса хунă аçамне илсе тăхăнчĕ.

— Çанталăк ыран-паянах пăсăлмасть пулĕ-ха. Уйăх карталанман-çке. Çанталăк пăсăлас умĕн уйăх йĕри-тавра карта пулаканччĕ, — терĕ атте.

— Шурă пĕлĕт таткисем те çук-и вара пĕлĕт çинче? Куçам витерех курмасть те, çанталăк улшанассине пĕлĕте пăхса чухлаймастăп, — терĕ Якку пичче. Хăй аллипе хăрах куçне хупласа çӳлелле пăхса илчĕ.

— Пĕлĕт тăрă, шыв пек тап-таса, тăп-тăрă, кăн-кăвак. Айта, хĕрĕм, киле, — терĕ атте. Сӳннĕ чĕлĕмне çăпата пуçĕ çине шаккаса кĕлне кăларчĕ те ларнă çĕртен тăчĕ. Эпир киле кайрăмăр. Якку пичче хăй йĕтемĕ çинелле утрĕ.

Эпĕ аттепе Якку пичче калаçса тăнă чухнех киле хăвăртрах каясшăн çунса тăраттăм. Халĕ, аттерен иртсе кайса, паçăрхи пекех сиккелесе чупатăп. Манпа юнашар манăн мĕлке сиккелесе пырать. Сасартăк... тĕттĕм пулма пуçланă пек туйăнчĕ. Мĕлке те пĕтсе ларнă пекех пулчĕ. Çав вăхăтрах Якку пичче йĕтем çинчен:

— Ан кай-ха, Мĕтри, кил-ха кунта! — тесе кăшкăрчĕ.

Атте, ман хыçра пыраканскер, каялла çаврăнчĕ те йĕтем çинелле утрĕ. Эпĕ те атте хыççăн каялла чупрăм. Уйăх çути тĕттĕмленнĕçемĕн тĕттĕмленет. Якку пичче йĕтем варринче тăрать. Йĕри-тавра тĕттĕмленсе пырать. Йĕтем хуп-хура курăна пуçларе. Эпĕ хăраса кайрăм. Аттене сăхман аркинчен çатăрласа ярса илтĕм.

— Мĕн пулчĕ, мĕн тĕттĕмленсе килчĕ? Уйăх çути пĕте пуçларĕ-çке, — терĕ атте йĕтем çине кĕрсенех.

Якку пичче пирĕн пата пырса тăчĕ. Вăл аттене:

— Эпĕ хам та сана çавăнпа чĕнтĕм. Уйăха вупăр çиме пуçламарĕ-ши тетĕп? Пăх-ха, Мĕтри, авантарах.

Эпир виççĕмĕр те тĕттĕмленсе пыракан уйăха пăхса тăма тытăнтăмăр. Уйăх пĕр енчен пĕчĕкленнĕçемĕн пĕчĕкленсе пырать.

— Ах, шуйттан! Уйăха вупăр çиет вĕт! — терĕ Якку пичче. Хăй хăраса ӳкнĕ пулас, сасси тытăнчăкланма пуçланă.

Атте, хытса кайнă пек пулса, пĕр чĕнмесĕр уйăха пăхса тăрать. Уйăхĕ, пĕр хура япала хупланипе, çутине çухатнăçем çухатать.

— Чим-ха! Эпĕ ăна, шуйттана, вĕри кĕл сапам, — терĕ Якку пичче. Аçамне хуплаштарчĕ те авăна кĕрсе кайрĕ.

Уйăх çути пачах пĕтсе ларнă пек. Якку пичче авăнтан ĕнĕк шăршă кăларса вĕри кĕл илсе тухрĕ. Аçам аркипе тытнă. Ватăскер, ĕштеленсе, вĕри кĕле çӳлелле сирпĕтет.

— Вĕри кĕл санăн куçна, пĕтесшĕ вупăрĕ! — терĕ.

Якку пичче арăк çинчи кĕле сапса пĕтерчĕ. Вăл хушăра уйăх пĕтсе ларчĕ. Çăлтăрсем паçăр, уйăх çутатнипе, питех палăрмастчĕç, халĕ шултăрарах та нумайтарах курăна пуçларĕç.

— Пĕтрĕмĕр! Вупăр уйăха çисе ярсан, тĕнче пĕтет, теççĕ!

Çак сăмахсене Якку пичче пит хăраса, хуйхăрса каларĕ. Пуçĕ çине хăрушла япала персе анассине пĕлнĕ пек, пуçне икĕ аллипе ярса илчĕ. Ахлатса сывласа, вăйĕ пĕтнипе авăн çумне кукленсе ларчĕ.

— Ах, тур çырлах, ан пăрах! Вилес пулсан та, çакăнтах вилетпĕр-çке ĕнтĕ! Васпати, васпати памилăй! — çав вăхăтрах Якку пичче иккĕ-виççĕ сăхсăхса илчĕ.

— Ăмма питех хăрас-ха, Якку пичче! Тен, чиперех иртсе кайĕ-ха! Пĕрре хĕвел хупланнăччĕ те, çапах тĕнче пĕтмерĕ-çке, — терĕ атте.

Якку пичче вăйсăрланса кайнă сасăпа:

— Ах, ачам! Ырă мар ку! Тĕнче пĕтнĕ чух вупăр уйăха çисе ямалла, теççĕ, — терĕ те каллех сăхсăхма пуçларĕ.

Атте Якку пиччепе юнашар пырса ларчĕ. Эпĕ аттепе Якку пичче хушшине хĕсĕнсе кĕрсе лартăм. Хăранипе, чĕтресе, пăштик-пăштик сывласа ларатăп. Хамăр вилнине, тĕнче пĕтнине курас мар тесе, эпĕ питĕме алăпа хытă хупларăм. Якку пичче чавси сиккеленипе эпĕ Якку пичче сăхха персе ларнине туятăп...

Те нумай, те сахал лартăмăр, атте сасартăк:

— Уйăх курăна пуçларĕ! — терĕ.

Эпĕ пите уçрăм. Чăнахах та уйăхăн пĕр хĕрри кĕлт курăнать. Якку пичче сăхсăхма чарăнчĕ.

— Тĕнче пĕтме вăхăт çитмен-ха эппин, — терĕ Якку пичче. Ларнă çĕртен авăн çумне перĕнкелесе тăчĕ те уйăха пăха пуçларĕ. Атте те тăчĕ. Эпĕ аттерен юлмастăп.

Атте ман çине пăхса илчĕ те:

— Иртсе каять акă вăл. Тата пăртак тăрсан, паçăрхи пекех çутă пулать, — терĕ.

— Ĕнтĕ иртсе каять, — тет Якку пичче. — Ĕнтĕ вупăр уйăха çăварĕнчен кăларса ячĕ пуль.

Уйăх çуталнăçем çуталать. Йĕри-тавра çуттăн курăна пуçларĕ. Хура тĕттĕм япала уйăх çинчен сисĕнкĕсĕр шуса тухать.

Уйăх çуталнă майĕпе Якку пиччен хăрасси те пĕтрĕ. Вăл аттепе пĕрле чĕлĕм чĕртме тытăнчĕ.

— Ăçтан çăваран тухрĕ-ха çав вупăр? — тет Якку пичче. Хăй чĕлĕмĕ ăшне табакне пӳрнепе пускаласа тултарать.

— Те вупăр, темскер вăл? — терĕ атте.

— Ай, мĕн аташатăн? Вупăр пулмасăр, мĕн пулать тата вăл? — тет Якку пичче.

Чĕлĕмĕсене иккĕшĕ те чĕртсе ячĕç те, Якку пичче калама тытăнчĕ:

— Эпĕ çамрăк чух бурлакра çӳренĕ. Пĕрре, Атăл хĕрринче, каçхине апат пĕçернĕ чух, уйăха вупăр çиме пуçларĕ. Ун чухне манăн куçпуç витĕр курать. Уйăха вупăр çинине хамах курса тăтăм. Вупăр вăл йытă майлах. Уйăх патне хуллен-хуллен шуса пычĕ те, уйăха кап ярса илсе, чăмлама та пуçларĕ. Эпир нумаййăн Атăл хĕрринче пăхса тăратпăр. Вупăр уйăха чăмларĕ-чăмларĕ те кăшт çеç çăтса ямарĕ. Пĕр чĕрне хури чухлĕ çеç тăрса юлчĕ.

«Вĕри кĕл сапăр, вĕри кĕл!» — терĕç хăшĕ-пĕрисем. Вут хунă çĕртен вĕри кĕл илсе сапрăмăр та, уйăха вупăр çав самантрах çăварĕнчен кăларса ячĕ. Кĕл шăршине вупăр юратмасть иккен, мĕншĕн тесен кĕл вăл çуннă япала, таса.

— Апли апла пулĕ те-ха, — тет атте, — вупăр ăçта пурăнать-ши эппин?

— Вупăр вăл тĕпсĕр çырмара сăнчăрта тăрать, тет. Çав çырмана ахаль çын анаймасть, тет. Тухатмăшсем çеç тăмана пулса вĕçсе анаççĕ, тет. Тухатмăш пĕрер çынна усал тăвас пулсан, вупăра сăнчăртан салтса ярать, тет. Лешĕ каять, тет, вара çынсене пуса-пуса выртма. Вупăр пуснă тенине илтмен-и эсĕ?

— Илтесси илтнĕ те, вупăр пуснине курман, — тет атте.

— Ах, ачам, вупăр пуснине никамăн та курас ан пултăр. Çынна вупăр пуссассăн, çын тĕлĕкре пит асапланать. Çухăрса яма сасси тухмасть, вăранса тăрас тесен — алă-ура сиккелемест. Пĕтĕм шăмшака лап хупласа йывăрлантарса пăрахать те, çын туртăшса выртать. Пĕр кача пӳрнине çеç сиккелентерсен, çын вăранма пултарать, çавăнтах çынна тăн та килсе кĕрет. Хăрушла вăл вупăр. Çынна вупăр пусмалла курайман тухатмăш тăвать. Вупăрĕ çынсене пусса çӳресен-çӳресен усалланса каять те вара уйăх патне пырать. Пĕрре ĕлĕк-авал çапла пулнă, тет. Асатте калатчĕ ăна. Вупăр уйăха чăмларĕ-чăмларĕ, тет те, пĕлĕт çинчен сĕтĕрсех антарчĕ, тет. Тепĕр кун уйăх капан кутĕнче выртса парать, тет. Хăйне пĕтĕмпех вупăр чăмласа пĕтернĕ, тет. Каçхине, çынсем куриччен, пĕр çын уйăха пĕлĕт çине улăхтарса янă, тет, вара.

Атте лăш кулса ячĕ.

— Аплах пулнă-ши вара? — терĕ.

— Ĕлĕк-авал, ачам, пулнă та пулĕ. Пулман тес çук. Атте нимĕн шарламасăр чĕлĕмне мăкăрлантарса авăнтан виçĕ-тăватă улăм пĕрчи туртса кăларчĕ те йăваласа пăхрĕ. Типĕ улăм шатăртатса ванать.

Калаçкаласа тăнă вăхăтра уйăх çап-çутă пулса тăнă.

— Авăн типсе çитет. Апат çисе кăшт кансассăнах авăн çапма тухас, — терĕ атте.

— Ĕнтĕ тухсан та пырать. Манăн та ачасене кĕçĕр, эсĕ калана пекех, авăн çапма кăларас пулĕ-ха.

Якку пичче, чĕлĕмне мăкăрлантарса, хăй авăнĕ патнелле хуллен утрĕ. Эпир аттепе киле кĕтĕмĕр...

Апат çисе ларнӑ чухне пичче уйӑх тӗттӗмленнӗ чухнехине калама тапратрӗ.

— Эпир урамра тӑратпӑр. Сасартӑк уйӑх тӗттӗмленме пуçларӗ. Михаля пиччесен картишӗнче çӑри-çари тукаларӗç. Унччен те пулмарӗ, Михаля пичче çӳçне-пуçне вирелле тӑратнӑ та çарамасах хапхинчен сирпӗнсе тухрӗ. Тӗнче пӗтет, тӗнче пӗтет тесе, хаяррӑн кӑшкӑрса ярса урам тӑрӑх чупа пачӗ. Вӑл кӑшкӑрнипе кӳршӗ çыннисем те урама сиксе тухрӗç.

— Мӗн пулнӑ?

— Вут тухнӑ-и?

— Кам авӑнӗ çунать? — тесе пӗр-пӗринчен ыйтаççӗ. Уйӑх тӗттӗмленсех ларма тытӑнсан, хӗрарӑмсем сасӑпах улама тапратрӗç. Пирӗн Алтатте те пӗчӗк ача пекех макӑрчӗ, — терӗ пичче. Хӑй кулкаласа аппа çине пӑхса илчӗ.

— Эсӗ ху та чутах макӑрса ямарӑн. Тарье пулман пулсан, ху та çухӑра-çухӑра пӳрте тарса кӗреттӗн те Тарьерен çеç вӑтанса макӑрмарӑн пулас, — терӗ аппа пиччене хирӗç.

— Чӑнах çав, уйӑх пӗтсе ларнӑ чухне пит хӑрамалла. Урам тулли çын сапаланса тӑрать. Çухрашкаланипе, чупкаланипе пушшех чун хӑрать, тискеррӗн туйӑнать, — терӗ пичче.

Эпӗ питӗ хӑранипе халӗ тин чӗтреме чарӑнтӑм. Пичче каланине хӑлхана тӑратса итлесе ларатӑп. Хамӑн куç кантӑк çинче. Вупӑр уйӑха тепӗр хут çиме тытӑнман-ши тесе, эпӗ кантӑкран темиçе хут та пӑхса илтӗм. Манӑн апат çиес шухӑш та çук.

Ыттисене кура атте те ӗлӗк чухне хӗвел тӗттӗмленни çинчен каласа пама тытӑнчӗ.

— ...Иван ун чухне алӑри ача. Пӗтӗм халӑх пусӑра тырӑ вырать. Çанталӑк уяр, пӗр çумӑр пӗлӗчӗн татӑкки те курӑнмасть. Кӑнтӑрлахи апат çиес умӗн сисмен çӗртенех хӗвел тӗттӗмленме тытӑнчӗ. Хура пӗлӗт хӗвеле хупларӗ пулӗ тесе пӑхкаларӑм йӗри-тавра — пӗлӗт тавраш çук. Хӗвел тӗттӗмленнӗçемӗн тӗттӗмленчӗ те — и-и... пӗтсех ларчӗ. Каç пулнӑ пекех

тёттёмленчё. Ах, пит хăраса ӳкрёмёр вара! Ытла пит хăрушлаччё-çке! Çынсем ёçе пăрахса килелле чупа пуçларёç. Пурте: «Тёнче пётет, тёнче пётет!» — тесе ниçта кайма аптăранă. Хветёркке Яккăвё лаша кӳлнё те вырман анасем урлах шатăртаттарать. Эпё Ивана çёклерём те Хветёркке хыççăн чупрăм. Аннӳ ман хыçран талкăшать. Кётӳ те кёртсе ячё. Староста уй хапхи патне тухнă та: «Халăх, кёрёр, яла — тёнче пётет!» — тесе кăшкăрать. Пурте: «Киле çитсе вилесчё хăть!» — тесе анраса кайса, тар юхтарса чупаççё...

Атте каласа пётерчё те сётел хушшинчен тухрё. Пурте апатланса пётертёмёр, унтан çывăрма выртрăмăр. Эпё атте хыçне кёрсе выртрăм. Хамăн ыйхă та килет, анчах ниепле те çывăрса каймалла мар. Куçа хупсассăнах вупăр курăнать. Хура лапсăркка йытă пек те, тепёр чухне пёр картина çинче курнă мăйракаллă шуйттан чёппи пек. Кайран тепле çывăрса кайнă.

Çёрле ыттисем авăн çапма тухнă. Мана пӳрте пёчченех хупса хăварнă. Юрать-ха, эпё çёрле вăранман, вăраннă пулсан, вупăртан хăраса çавăнтах вилеттём пулё.

II

Халё уйăха «вупăр çинё» каçран вăтăр çул ытла иртрё. Эпё ёнтё пёчёк хёрачаран çитёнсе вунпилёк-вунултă çул учительте пурăнатăп.

1924 çул, хёлле. Сивё уяр каç. Эпё уйăх тёттёмленнине сăнама урама тухрăм. Уйăх пирён пахчари йăмрасенчен çӳлерех хăпарнă та, çаплах çутатса пăхать, юра симёсён-кăвакăн йăлтăртаттарать. Таçта ял варринче çынсем юрлани, ача-пăча çуйăхни илтёнет. Унта туй иккен. Çынсем туй курма каяççё. Эпё те урамалла çынсемпе пёрле туй еннелле утрăм. Утнăçемён уйăха пăхсах пыратăп. Уйăх çап-çутă тăнă çёртех пёр хёрри тёттёмленме тытăнчё. Такам уйăха хёрринчен катса илнё пек катăк курăна пуçларё. Çутти илемсёрленсе, хёрелсе кайрё. Краççын пётнё лампа çути пек хёрлён, тёксёммён курăнать.

Эпĕ хам пĕчĕккĕ чухне уйăх тĕттĕмленнине аса илтĕм. Кам та пулин халех урама сиксе тухса, «уйăха вупăр çиет, тĕнче пĕтет» тесе çухăрса ярассăнах туйăнать.

Анчах урам шăпăрт. Ун пек-кун пек çухăракан никам та çук. Краççын çути кашни пӳртрех пур. Ман умри çынсем, туй курма каякансем, чарăнса тăчĕç те, пĕр-пĕринпе уйăх тĕттĕмленни çинчен календарь ăнлантарнă тăрăх калаçма пуçларĕç. Эпĕ иртсе кайрăм. Туй çĕмĕрлет. Лаша тулхăрни, хуткупăс сасси. Ĕçнĕ çынсем юрлани аякка каять. Уйăх тĕттĕмленнĕçем тĕттĕмленсе пырать. Ак тата мана хирĕç туй урамĕнчен виççĕн утса тухрĕç. Калаçкаласа пыраççĕ.

— Шкулта пĕлĕт çине пăхмалли труба пулмалла. Айтăр-ха хăвăртрах, трубапа уйăх тĕттĕмленнине авантарах кайса курар, — тет пĕр сасă. Ку çынна эпĕ сассинченех палларăм. Ку Корниле Иванĕ — хĕрĕх-хĕрĕх икĕ çулхи çын. Хут пĕлет вăл. Шкула пырса чăвашла кĕнекесем, хаçатсем илкелесе каять.

— Пур пулмалла-çке, — тет Шур Микула, утмăл çулхи старик, Корниле Иванĕн кӳрши.

Ман тĕле çитрĕç. Виççĕмĕш çын Алендей Кĕркурийĕ иккен. Вăл халь кăна Хĕрлĕ Çартан таврăннă. Эпĕ ăна Хĕрлĕ Çартан таврăннăранпа курманччĕ те-ха.

— Ăçта каятăн? — теççĕ мана.

— Уйăха «вупăр çинине» курма тухрăм, — тетĕп çаксене.

Çынсем лăш кулса илчĕç.

— Пĕлĕт çине пăхмалли труба шкулта пур-и? — тет Иван.

— Вăл çук та, бинокль пур, — тетĕп.

— Кунтах-и?

— Çук, шкулта, — тетĕп.

— Айта, пире бинокль те юрать. Уйăх тĕттĕмленнине авантарах курасчĕ-ха, — тет Иван.

Çапла калаçкаласа тăнă хушăра пирĕн пата тепĕр ушкăн çын пычĕ. Кунта ваттисем те, çамрăккисем те пур. Пуринчен ытла ача-пăча нумай.

Кусем те шкула кайма тухнӑ иккен. Уйӑх тӗттӗмленнине трубапа пӑхасшӑн. Шкулта пӗлӗт ҫине пӑхмалли-труба пур тесе такам каланӑ вӗсене. Ун пекки ҫук тесен, хӑшӗ-иӗри каялла кайрӗ. Иван, Алендей Кӗркурийӗ, Шур Микула тата пилӗк-ултӑ ача шкула ҫитиччене пычӗҫ.

Уйӑх вӑл темӗн тата ытларах тӗттӗмленчӗ. Шкулалла васкаса утатпӑр. Ача-пӑча пирӗн хыҫран кӗшӗлтетсе пырать. Шӑн ҫӑпатисемпе юра чӑрик-чарик тутарса, утнӑ ҫӗрте утаҫҫӗ, чупнӑ ҫӗрте чупаҫҫӗ.

Шкула ҫитрӗмӗр. Пӗлӗт ҫине пӑхмалли труба ҫукшӑн кӑмӑлсӑрланса, эпӗ ҫынсене бинокль илсе тухса патӑм. Ҫынсем пит хавас. Вӗтӗр-шакӑр ачасем черет йышӑнса пӑхаҫҫӗ. Эпӗ ҫав хушӑра вӗсене уйӑх мӗншӗн тӗттӗмленнине каласа паратӑп.

Акӑ тӗксӗм уйӑх хуллен ҫутӑлма тытӑнчӗ. Ачасем шкул патӗнчен пӗчӗккӗнех саланма пуҫларӗҫ.

Хайхи виҫӗ ҫын: Корниле Иванӗ, Алендей Кӗркурийӗ, Шур Микула — ман хваттере кӗчӗҫ, кӗнеке-хаҫат илес теҫҫӗ. Эпӗ мӗнпур пек ҫӗнӗрех хаҫатсене патӑм. Унтан ӗлӗк уйӑх тӗттӗмленнинчен ҫынсем хӑрани ҫинчен сӑмах тапратса ятӑм.

— Ӗлӗкрех пулсан, кун пек чухне пӗтӗм халӑх хӑраса ӳкнӗ ӗнтӗ, — тет Микула пичче, шурӑ ҫӳҫлӗ, шурӑ сухаллӑскер — вӑл мана авалхи ҫын пек туйӑнать. Хӑй вӑл пит ӑслӑ. Хут пӗлет. Ачисене те вӗрентнӗ.

Эпӗ пӗчӗккӗ чухне «уйӑха вупӑр ҫинине», Якку пичче уйӑха кӗлпе сапнине, хам вилсе каяс пек хӑранине каласа патӑм.

Пурте манпа пӗрле кулаҫҫӗ.

— Ӗлӗк чӑнах та ҫапла пулнӑ ҫав, — теҫҫӗ вӗсем.

— Революци пулни халӑх куҫне уҫрӗ.

— Акӑ, пурӑна киле халӑх ӗлӗкхи йӑласене йӑлтах пӑрахӗ, — терӗ Алендей.

Хурал чанӗ 10 ҫапрӗ.

— Киле каймалла пуль, — терӗ Иван.

— Каятпӑр, — терӗҫ Микула пиччепе Алендей.

— Сывă пул, пирĕн пата пырса лар, — терĕç мана çынсем. Виççĕшĕ те алă тытрĕç.

— Ӳлĕмрен хăвăр килсе ларăр, яланах килĕр, — терĕм эпĕ вĕсене.

— Эпир килетпĕр-çке кунта, — тесе, çынсем киле кайма тухрĕç.

Эпĕ те алăка питĕрсе кĕме вĕсемпе пĕрле тухрăм. Уйăх çӳллĕ тӳпере çап-çутă тăрать. Пĕлĕт таса, кăвак. Пирĕн ял вĕçĕ тĕлĕнче кăна пĕлĕт çинче тĕтре пек хупăрланнă, хăмăр пĕлĕт таткисем пур.

— Ай-яй çутă! Хайхи, леш вупăр, уйăх патĕнчен саççимех тасалнă, — терĕ Алендей Кĕркури кулкаласа. Эпир пурте алкум вĕçĕнче чарăнса тăтăмăр.

— Э-э-э! — терĕ Микула пичче, аллине сĕлтсе. — Акă тĕттĕмлĕх пĕтсех пырĕ, «вупăр» та çавнашкалах сирĕлĕ. Пурăннăçемĕн, çутталла тухнăçемĕн халăх вăранать, тасалать. Суя, кирлĕ мар япала пурнăçран майĕпе пăрахăça тухать. Елĕк кун пек пулăмсенчен халăх хăранă терĕмĕр. Халĕ пăхăр-ха! Уйăх тĕттĕмленнинчен кам хăракан пур? Вĕтĕр-шакăр ачи-пăчи те уйăха сăнаса пăхасшăн бинокльпе тăрмашать.

Юра шăтăртаттарса çынсем хуллен урам тăрăх утрĕç.

Эпĕ çынсем курăнми пуличченех алкум вĕçĕнче тăтăм. Тӳлек, çутă, сивĕ. Ялта хăй çути сахал, унта-кунта çеç курăнкалать. Пĕр сасă-чĕвĕ те илтĕнмест.

Эпĕ çынсене ăсатма тумтирсĕрех тухнă. Сивĕ шатăр чĕпĕтрĕ, çӳçенсе кайрăм та алкумне чупса улăхрăм. Юр йăлтăртатнине, уйăх çутине ăмсанса каллех пĕр самантлăха йĕри-тавра пăхса илтĕм. Ял тĕлĕнчи хăмăр тĕтре хуллен хĕвеланăçĕ еннелле туртăнать...

1927

Трубина, М. Вупăр : [калав] / М. Трубина // Трубина, М. Çырнисен пуххи / М. Трубина. – Шупашкар, 1970. – 1 том. – С. 142-150.